

TĖVIŠKĖS

Registered at G.P.O., Melbourne, for transmission by post as a periodical

II METAI

MELBOURNE, 1957 M. VASARIO 21 D.

NUMERIS 7

Praejusia Savaite

PASMERKTI KOMUNISTŲ
BENDRADARBIAI

Slauciant komunistiniam režimui, kai kurie Vengrijos katalikų dvasininkai mėgino prisitaikinti prie komunistinės tvarkos ir bendradarbiavo su jais, neklusdami vyskupų, Vatikano š.m. sausio mėn. 21 d., išleisti nutarimu, pasmerkę visus tokius dvasininkus ir pareikalavo, kad jie atsistatytų komunistų valdžios įstatymų, augant bažnytinę vietų. Pasmertieji dvasininkai be Vatikano specialaus sutikimo negali užimti vyskupijos valdytojų, kanauninkų, katedros administratorių, seminarijų profesorių, klebonų ar kitų vietų. Jie turi grįžti į savo vyskupijas, iš kurių jie buvo pasitraukę ir pasiduoti vyskupo žiniai. Jeigu jie to nepadarė, jie tampa atskirti nuo Bažnyčios ir tikintiesiems nevalia jų klausyti. Tuo pačiu nutarimu yra pasmerktas ir ekskomunikuotas vienuolis Rikardas Horvath, kuris priešinosi vyskupams ir šventajam Sostui. Jis bandė būti tarpininku tarp komunistinės valstybės ir Bažnyčios, paneigdamas pagrindines Bažnyčios teises.

"BALTARAGIO MALONAS" SCENOJE

Kazio Borūtos veikalas "Baltaragio Malonas" scenos vaidinimui paruošė rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė. Kanados vaidintojų grupė Montrealyje žada "Baltaragio Maloną" šiais metais suvaidinti.

VIENINTELIS KATALIKŲ UNIVERSITETAS UŽ GELEŽINIS UZDANGOS

Lenkijos primas kardinolas Vyšinskis, laikydamas pamaldas Liubino Popiežiškojo Universiteto Draugijos nariams, pareiškė, kad religijos laisvė reiškia ne tik teisę dėti religiją valstybinėse mokyklose, bet taip pat teisę katalikams turėti savas mokyklas. Kardinolas Vyšinskis buvo vienintelio anapus geležinės uždangos esančio Liubino katalikų universiteto kancleriu prieš jo suėmimą. Komunistai panaikino šio universiteto teises ir socialinių mokslų fakultetus. Kardinolui prieš tai užprotestavus, jis buvo suimtas. Jis pareiškė, kad dabar jis vėl stengiasi gauti leidimą šiem fakultetams atidaryti. Prašydama paramos universitetui išlaikyti, kardinolas prašė paramos ir studentų namų statybai. Šiuo metu prie universiteto išlaikoma 600 studentų, bet, to gražu, tai nepatenkina visų reikalavimų, kurie šiuo metu atsiranda. Likan kitiems studentams reikia sudaryti sąlygas, kad jie galėtų tinkamai dirbti studijų darbe.

27 ANGLIKONŲ KUNIGAI TAPO KATALIKAIS

1895 metais Anglijoje, pareiškusi apie Leonui XIII pagėdą, buvo įkurta Konvertitams Pagelbos Draugija, kuri rūpinosi teikti pagalbą atsivertusiems į katalikybę protestantų kunigams ir protestantų vienuolėms. Kas metai į katalikybę pereidavo po 14 dvasininkų, šiais metais perėjusių į katalikybę anglikonų dvasininkų skaičius yra nepaprastai didelis — viso 27.

ANGLIJA IR VATIKANAS

Tarp Vatikano ir Anglijos diplomatiniai santykiai yra nuo 1916 m. Anglijos pasiuntinys Vatikane turi visas diplomatinės teisės ir naudojasi diplomatinio imunitetu. Tuo tarpu anglijai Vatikano pasiuntinys ligi šiol dar nėra suteikęs diplomatinio teisių ir jis negali naudotis diplomatinio imunitetu. Vatikano atstovas Anglijoje laikoma tik asmeniniu Jo šventenybės atstovu. Katalikai yra daug kartų darę žygį šio reikalo tinkamam sutvarkymui, bet be sėkmės. Dabar konservatorių partijos laikraštis "Daily Telegraph" rašo, kad britų vyriausybė ruošiasi šį reikalą pristatyti ir greičiausiai, suteiks Vatikano atstovui visas diplomatinės teises.

● DENIS WARNER, Australijos žurnalistas, kurį 12 metų turėjo progos pažinti Komunistinės Kinijos planus Azijai užvaldyti ir vėliau visam pasauliui. Jis parašė šiuo klausimu labai gerą knygą "Out of the Sun", kaina 22/6.

POLITINĖ APŽVALGA • GROMYKO PAKEICIA SEPILOVA

Kaip yra įprasta, Kremiaus žingsniai yra neapskaiciuojami, staugūs ir visuomet sutinkami su ap. tulbimu Vakaruose.

Taip ir šį kartą. Maskvos radijas penktadienį paskelbė, kad aukščiausias Sovietas atleido užsienio reikalų ministrį Sepilovą ir į jo vietą paskyrė Andrei Gromyko. Sepilovas paliktas poste, kurį jis užėmė prieš tapdamas užs. reik. ministru — centralinio komiteto sekretorium.

Gromyko yra Molotovo mokinys ir buvo dar Stalino laikais numatytas kaip jo pavaduotojas. Vakarams Gromyko iškilimas nieko gero nežada.

Jo išrinkimą reikia sutikti kaip paties Molotovo grįžimą į politinės viršūnės. O tai reiškia šalio karo suintensyvinimą, pradžią naujos diplomatinės iniciatyvos. Vid. Rytuose ir kietesnė linijų bruzdantių satelitų atžvilgiu.

Londoniški "Daily Mail" įsitikinę, kad kiekvieno momentu laukianti nauja pasikeitimų Kremliuje. Pagal laikraštį Malenkovas š Bulganino perims min. pirminin

● J. E. VYSKUPAS BRIZGYS Uragvajų. Prė garbės tito iš kairės į dešinę: prel. Ig. Albavičius, Ministeris dr. K. Grauzinis, J. E. Vyskupas V. Brizgys, ponis Grauzinienė, misionierius Tėvas Bruzikas, S.J. Kalba prel. V. Tulaba.

Popieriniai pažadai Izraeliui

JAV valstybės sekretorius Dulles pareiškė, kad už Izraelio atitraukimo kainą iš Egipto teritorijos — Gazos ir Akabos įlankos pakraščiu — Amerika garantuos Izraelio sienas ir laisvą laivininkystę Akabos įlankoje.

Bet giliau pastudijavus Dulles'io pasiūlymą, neatrodė, kad Amerika būtų pasiryžusi ginklu paremti savo pažadus.

Izraelio ambasadorius JAV-se Abba Eban aiškiai Dulles'ui klausė, ar amerikiečiai naudos savo ginkluotą pajėgą, jei egiptiečiai užblokuos Akabos įlanką ir nepraleis žydų laivų. Pasirodo, tok' atveju amerikiečių garantija virsta bevegiu popieriaus gabalu, nes nenumatyta apsaugoti žydų teises jėga.

Amerikiečiai pasižada tokiu atveju visą reikalą referuoti Jungtiniams Tautoms. Tiek izraelitai, tiek egiptiečiai, tiek, pagaliau, visos tautos žino, kad J. Tautų sprendimas ar įsakymas anaipol nėra dalykas, kurio reiktų bijoti ir paklusti.

Eban'o atsakymas Dulles'ui buvo netiesioginis amerikiečių popie-

ko kėdę, Kruščiovas bus paliktas partijos generalinio sekretorium, o Bulganinas taps Sovietų Sąjungos prezidentu vietoj susenusio Vorosilovo.

"Times" aiškina, kad Sepilovo kritimas yra ne jo politinės linijos klaidingumo išdava, o jo nesugebėjimas ir nepatyrimas eiti užs. reikalų ministerio pareigas. Sepilovui taip pat primetama Vid. Rytų politinė košė ir nemokėjimas ja, ta košė, pakankamai pasinaudoti.

Maskvos radijas šį spėjimą patvirtina, paskelbdamas, kad bendroji užsienio politikos linija lieka ta pati.

"Kardinolo ir komunisto Lenkija"

Tokią antraštę įsidėjo garsusis amerikiečių žurnalas "Time", komentuodamas Gomulkos laimėjimą Lenkijos rinkimuose.

Kiekviena demokratiška partija pavydėtų tokio laimėjimo: Gomulka surinko 98,5% visų balsų, ir tai nėra maskviškė falsifikuota statistika, o pačių vakariečių žurnalistų ir stebėtojų patvirtinta.

Rinkimai buvę visai laisvi: kas norėjo, galėjo, įėjęs į atskirą kambariuką rinkiminėje būtinėje, išbraukt komunistų kandidatų ir įmesti į urną korietę vien tik su demokratiškų partijų žmonių pavardėmis.

Taip neatėjo. Kodėl?

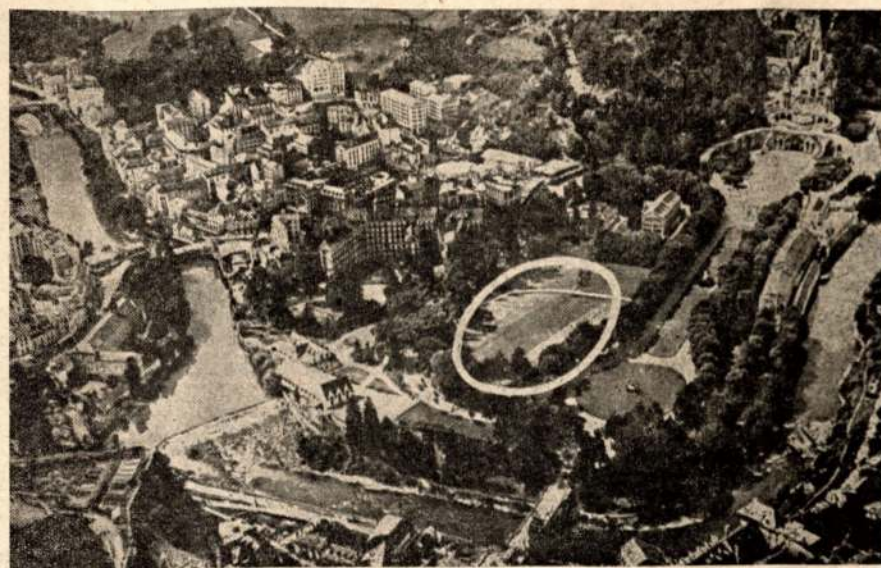

Krašte, kurį giliai religingas ir tautoj, kurioje 95% katalikų, kardinolo Wyszyński žodis daug reikšmia. Gomulkai atėjus į valdžią pereitų metų spalio mėn., kardinolas buvo paleistas iš kalėjimo ir jam leista susirūti su visais Lenkijos vyskupais ir kunigais. Nors ir komunistas, Gomulka, būdamas realus ir įžvalgus politikas, aiškiai matė, kad be tautos pritarimo jis rinkimų nelaimės. O laimėjusios demokratinės partijos negalės ilgai išlaikyti, kaip Vengrijos Nagy vyriausybė, Sovietų tankai užtvindyt kraštą per porą dienų.

Gomulka tad kreipėsi į kardinolą, prašydamas jo paramos. Atrodo, kad buvo susitarta labai paprastu ir aiškiu principu: iš vėno pures visiškai laisvė Bažnyčiai, tikybės dėstymas valstybinėse mokyklose ir jaunimo organizacijų atkūrimas; iš kitos pusės, ganytojiškas laškas tikinčiesiems su paraginimu beluoti už Gomulkos sąrašą.

Gomulka, laimėjęs rinkimus, savo pažadus tęsi ir tikybės mokymas jau įvestas į valstybines mokyklas. Spauda yra palyginti laisva. Bet Gomulka bijo, kad visai tai gali išprovokuoti sovietus. Ir su pagrindu.

Maskvos radijas praeitą savaitę pagrašino: "Tautinis komunizmas yra grubi buržuazinio nacionalizmo forma."

● LIURDAS IS LEKTUVO. Balto apkritimo vietoje po žeme numatoma pastatyti 600 pėdų ilgio ir 200 pėdų pločio naują bažnyčią, kuri talpintų 15.000 iki 20.000 maldininkų. Bažnyčia turi būti baigta šimtmeitinei Liurdo aukčiai paminėti, kuri įvyk 1958 m. Bažnyčios statybos darbai jau pradėti. Požeminė Liurdo bažnyčia užims 14.000 kvadratinį pėdų plotą, t'k 100 kvadratinį pėdų mažiau už šv. Petro baziliką Romoje, didžiausią bažnyčią visame pasaulyje. Ligoniams su lovomis ir bažnyčią įgabenti numatyta padaryti specialius takus, Altorius šioje bažnyčioje bus viduryje, o pati bažnyčia bus pusrutulio formos. Naujosios Liurdo bazilikos globėjas bus šv. Pijus X.

Motinos kalba ir Bažnyčia

Tautinių mažumų klausimas tenka spręsti Bažnyčiai, kada iškyla ginčas dėl kalbos, kuria turėtų būti mokomi vaikai tikybės dalykų. Šiuo metu yra labai karštai ginčijamasi dėl prancūzų vyriausybės potvarkių Elsas, kur vokiečių kalbos mokymas leidžiamas tik nuo 12 metų amžiaus. Bažnyčia šiame ginče laikosi nuostatos, kad religijos mokymas turi būti vaiko motinos kalboje. Teisė vaikus mokyti gimtąja motinos kalba yra viena iš svarbiausių prigimtosios teisės taisyklių, kurią visos tautos privalo gerbti ir užlaikyti.

Elsas yra nuolatinio ginčo tarp Vokietijos ir Prancūzijos prieštartinis. Elsas yra apgyventas dauguma vokiečių, bet yra įjungtas į prancūzų valstybės administraciją. Nuo 1945 metų iki 1953 metų Elsas visai nebuvo vokiečių kalbos mokyklose. Nuo 1953 metų įvestas vokiečių kalbos pamokos du kartus savaitėje pastutiniuose dviejuose pradžių mokyklos skyriuose. Tėvai daugumoje kalba elsasiškai (savotiška vokiečių su prancūzišku akcentu kalba). Vaikai, baigę mokyklą, namuose kalba elsasiškai. Jie užmiršta prancūzų kalbą, jeigu neina aukštesnio mokyklos. Tokiu būdu iškyla tikybės mokymo sunkumai. Mokymai tikybės prancūziškai, vaikai jos gerai nesupranta, nes ateina iš namų mokydamiesi meliš vokiškai. Paibaigus mokyklos laikui nesinaudoja prancūzų kalba ir tokiu būdu lieka be tinkamo religinio gyvenimo. Todėl katalikai ir protestantai kelia klausimą, kad būtų leista Elsas vaikus mokyti tikybės jų motinų gimtoje kalboje.

PRIGIMTOJI TEISĖ

Šis ginčas duoda progą pakalbėti apie teisę mokytis religijos gimtąja motinos kalba. Keistas dalykas: prancūzai, tokia demokratiška tauta, kuri gina prancūzų kalbos teises Kanadoje, Amerikoje, Italijoje, pati savo užimtoje teritorijoje nenori suteikti jų teisių vokiečiams, kurių ji reikalauja svetur prancūzams. Žiūrint į reikalą prancūzų tautinių interesų akimis, galime gerai suprasti, kodėl jie taip daro. Prancūzai nori kiek galima greičiau nutautinti Elsas vokiečius per mokyklas. Tačiau ar tai teisingas kelias, yra kitas klausimas.

Grįžtant prie religijos mokymo fenka pasakyti, kad Katalikų Bažnyčia reikalauja vaikus mokyti tikybės jų motinos gimtoje kalboje. Motinos kalba, tai yra ta kalba, kuria motina ir šeima kalba namuose. Ši kalba yra tinkamiausia perduoti vaikui nuo pat mažų dienų religijos tiesas įvairiose formose. Nuosirdžiai tikinčioje šeimoje visos gyvenimas yra persunktas religinių atspalvių. Šeima kartu meldžiasi, kartu gieda giesmes, kartu švenčia šventes savais tautiniais papročiais. Šiuo būdu vaikas natūraliai įgauna religinį gyvenimą per šeimą. Mokykla tad turi padėti šeimai plėsti vaiko religines žinias ir sustiprinti iš namų atsineštą supratimą. Uždraudžiant naudoti motinos kalbą religijos mokyme, vaiko religini ugdymas yra sutrūgdomas ir padaroma didelė skriauda. Todėl tad Bažnyčia ir moko, kad mokymasis gimtoje motinos kalboje ir jos naudojimas yra vie-

SVARBU VISIEMS, BET YPAČ TĖVAMS

Lietuvybės išlaikymas ir pertekimas jaunajai kartai yra mūsų religinė ir tautinė pareiga. Skatinami tėvų ir auklėtojų įvesti į "Tėviškės Aidas" vaikų kampelį pagaliau mes ryžomės prie šio žingsnio. Pradžiai mes norime bandyti taip daryti, kaip daro daugelis kitų laikraščių: atspausdinti paveikslus, kuriuos maži vaikai išspalvotų atitinkamomis spalvomis ir prisiųstų savo darbus Tetai Rūtai, kuri talkinama kitų įvertins vaikų darbus ir tris geriausius premijos pinigėmis dovanomis.

Vyresniesiems virš 12 metų bus skiriamas aprašymas. Už geriausius tris aprašymus vaikai gaus pinigines dovanas. Mes kreipiamės į tėvus, ir motinas, prašydami supažindinti vaikus su šime numeryje išspausdintais paveikslais ir paaiškinti vaikams, ką jie turi padaryti. Didei vaikų, virš 12-os metų turi aprašyti, kaip jie praleido šv. Kalėdas. Mes labai trokštame, kad tėvai, ypač pradžioje, padėtų vaikams patys. Laikui bėgant leistų kiek galima jiems patiems avarankiškai reikšti. Prašymą ar prašymą vaikai turi atlikti kiekvieną atvejų patys. Tėvų pagalba gali būti ištaisant klaidas ir padedant reikšti mintis. Bendromis pasangomis tikimės: šiuo būdu sudominti mūsų jaunuosius ir juos iš mažens pratinti lietuviškai reikšti savo mintis ir prirasti prie savo lietuviškos spaudos.

Kiekvienas paveikslas bus spausdinamas visą mėnesį — taigi keturius kartus. Tokiu būdu susidarys šiais metais 11 — ka ratų. Kiekvieno rato laimėtojai bus pasklebti laikraštyje, o geresni rašiniai bus taip pat spausdinami.

Piniginėms išlaidoms padengti būsime dėkingi už aukas. Aukų prašome ne vien tik iš tėvų, bet ir iš visų, kurie trokšia lietuviškos išsilaukymo šiame kontinente.

ALB MELBOURNO APYLINKĖS VISUOTINIS SUSIRINKIMAS

1957 m. kovo mėn. 3d. (sekmadienį) 13 val. St. John's parapijos salėje, East Melbourne, šaukiamas visuotinis ALB Melbourne Apylinkės narių susirinkimas šia dienotvarkė:

- (1) Susirinkimo atidarymas.
- (2) S-mo pirm. rinkimas.
- (3) V-bos veiklos pranešimas.
- (4) Finansinė apyskaita.
- (5) Kontr. K-jos pranešimas.
- (6) Garbės Teismo pranešimas.
- (7) Diskusijos dėl pranešimų ir finansinės apyskaitos tvirtinimas.
- (8) Apyl. V-bos rinkimai.
- (9) Kontrolės K-jos rinkimai.
- (10) Garbės Teismo rinkimai.
- (11) Liet. Klubo Tarybos pranešimas.
- (12) Einamųjų reikalai ir sumanymai.
- (13) Susirinkimo uždarymas.

ALB Melb. Apyl. V-ba

TEVISKES AIDAI

S A V A I T R A S T I S

Le'džia Australijos Lietuvių Katalikų Federacija

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija. Redaktorius — kun. dr. P. Bažinskas, Catholic Presbytery, Hardy st., West Preston, Vic. Tel. JU2586.

Prenumeratos kaina metams £3. Kituose kraštuose \$5. Atskiras numeris 1/6. Prenumeratą adresuoti: "Teviskės Aidai", 18 Henry st., Kensington, Vic. Administr. telf. FF2355. Skelbimai už skilties colį 8/.

Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondenciją taisy savo nuožūra.

Pasirašojimas

Kad gyvenimas iš viso išsilai-
kytų, pirmiausiai reikia pasirašo-
jimo. Kadangi daugelis šios svar-
biausios bet kokio bendruomeni-
nio gyvenimo sąlygos neįprita-
kyti šeimai, tiek daug šeimų yra
nepasisekusios ir nelaimingos..

Iš kokios pusės į šeimą bežiū-
rėtum, ji yra pasirašojimas —
vien tik pasirašojimas. Kur trūksta
valios šitokiame pasirašojime,
ten trūksta valios ir šeimos kūri-
mui. Ten gal ir numatoma "ves-
tis", apsigyventi viename bute,
naudotis tais pačiais baldais, val-
gyti prie vieno stalo, jaukiai įreng-
ti, apsirūpinti įvairiais patogumais,
bet meilės ten nėra. Meilė ten va-
dinamas tam tikras jausmų deri-
nys, kurio kartais užtenka iki san-
tuokos slenksčio, kartais iki pirmų
metų galo, iki pirmo vaiko, kuris
dažniausiai dar greičiau nemelodini-
gai praskamba tuščios kasdienybės
trūkime. Meilė be pasirašojimo
yra kaip kūnas be sielos, kaip sau-
lė be šilumos: negyva, neįmano-
ma, didelė apgavystė.

Todėl noris žinot, ar yra paša-
kas šeimą kurti, turi pirmiausiai iš-
siaiškinti, ar sugeba aukotis. O tik
nedidelė jaunuolių dalis žino, ką
pasirašojimas iš viso reiškia.

Pasirašojimas šeimoje reiškia
nuolatinių savęs paneigimą, nuolat-
inį galvojimą ne apie save, bet
apie kitą. Tai prasideda jau prieš
susidėjimą: taupoma, varžoma-
si, kad kita galėtų apdovanoti; da-
roma keblos ir tūlimos kelionės;
vietoj į kiną eįimo, rašoma lai-
škai; kito jausmus ir silpnybės pa-
gerbiani, atsisakoma kai kurių
ankstyvesnių draugysčių; discipli-
nuojama savo kūną, kad jis būtų
sveikas ir stiprus, ne sau — ki-
tam; atsisakoma tokių malonumė-
lių, kaip alkoholis, ar rūkalai, ku-
rie nėra uždrausti, bet kurie gali
pakenkti jaunystės jėgoms ir pa-
daryti nuostolio būsimai santuo-
kai. Stiprinamas ir grūdinamas
tyrame ore, saulėje ir vandenyje.
Atokiai laikomasi nuo nervinan-
čių, svaginčių puotų užesio,
nuo klaurai prašokamų naktų
triukšmo.

Visa tai jau turi prasidėti nuo
ankstyvos "pažinties", anksti
prieš susidėjimą. Jei jaunas žmo-
gus neturi valios ir jėgos kito ir

būsmos santuokos labui, atsisaky-
tyti kad ir neuždraustų, bet pa-
vojingų dalykų, jei nemoka kokio
nors malonumo paaukoti iš mei-
lės kitam, savo būsimą santuoką
jis stato į didžiulį pavojų, dar
jos nepradėjęs.

Kartais jaunuolio valia būna
stipri ir garbinga, bet jam trūksta
moralinės jėgos ją tinkamoje vie-
toje panaudoti. Tuomet meilė ir
yra aplinkybė, padedanti stiprėti,
savo kitam vertu parodyti. Iš to
gali kilti džiaugsmingos varžybos,
kuriose pasižkėja, kas labiau myli,
kas kilnesnis, kas geriau moka pa-
sirašyti.

Be abejo: šitokiose "varžybo-
se" apeliuojama į kilniausią mote-
riškumą, į tikrai riterišką vyrisku-
mą. Išdidžiai vyriškai samonei
nemaloni mintis pasirodyti silpnes-
niam, nugaltam. Jis turi surinkti
savo geriausias, savo kilniausias ir
vyriškiausias jėgas, kad šitose mei-
lės varžybose pasirodytų nugalėto-
ju, nugalėtoju — sugebėjime pasi-
aukoti. Gražu gyventi kitam.

Kitam gyventi! Tai motto kiek-
vienos geros santuokos, kiekvie-
nos laimingos šeimos. Jame pasi-
reiškia jos grožis, stiprybė, vertė
ir jos laimė. Jame glūdi visos žmo-
gškos egzistencijos saugumas.
Kaip galėtų vyras ir žmona vienas
kitam viskuo būti, vaikus auklėti,
juos kūniškai ir dvasiškai formuo-
ti be to įžanginio pasiruošimo —
išmokymo jiems, o ne sau, gyven-
ti! Kas nori kitiems vadovauti, tu-
ri sugebėti daug ko atsisakyti. Vi-
si dideli dalykai remiasi ant pasi-
auktojimo. Kuo didesni žmogaus
siekimai, tuo didesnis pasirašojimo
mo jie reikalauja. Kuo geresnės,
kuo tobulesnės santuokos trokšta-
ma, tuo nuosirdžiau ir aktyviau tu-
ri būti nuosiamai nuolatiniam pa-
sirašojimui. Jo neįšmokstama be
varginių pastangų ir be stipriausio
visų žmogiškųjų ir moralinių jėgų
įtempimo. Todėl niekad neper-
anksti pradėti lavintis. O kas anks-
ti pradeda mokytis toliau galvoti,
negu apie save, akis, ausis ir šir-
dį kitiems paruoštą laikyti, iš mei-
lės kitam save nuolatos pamiršti
tas įsigyja stipriausią pagrindą lai-
mingai šeimai.

Ką skaitytojai rašo?

Vienišos širdies atsiliepimas

Neseniai perskaičiau "Teviskės
Aiduose" straipsnį "Vienišos šir-
dys", kuriame rašoma apie vien-
gungių, tokių kaip aš, padėtį. Tai-
gi aš ir noriu vienas iš pirmųjų
paskelbti vedybinį skelbimą. Pra-
šyčiau tik pranešti, kiek kainuoja
vienas skelbimas. Taip pat atsaky-
mus siųsti prašyčiau per "Teviš-
kės Aidus". "T.A." persiųstų man.
Už visas išlaidas aš atsilysiu.
Norėčiau, kad skelbimas būtų pa-
skelbtas dviejuose numeriuose. Pa-
slaptis turi būti garantuota.

Alfonas B.

Redakcijos pastaba.

Mums labai malonu, kad pir-
masis išdrįso pasekti mūsų paska-
tinimą. Atsakysim per laikraštį į
iškelto klausimus. Vedybiniai skel-
bimai kainuoja tiek pat, kiek ir
šiai skelbimai: per vieną skiltį,
vieno inčo didumo skelbimas, vie-
ną kartą kainuoja 8/. Geriausia
yra siunčiant skelbimus pridėti ir
p'ngius bei pašto ženklą atsaky-
mui. Mės mielai sutinkame tarp-
ninkauti ir persiųsti per "Teviškės
Aidus" atsiliepimus į padarytus
vedybinius skelbimus. **Pastaba**
yra visiškai garantuota. Besi-
kelbiantis laišku bus perduoti to-
kie, kurie jie bus gauti, įdedant
juos į naują voką ir pasiunčiant
duotu adresu. **Po vedybinių skelbi-**
mu rašykite, slapyvardžiu, bet
mums atskirai laiške parašykite
tikrą adresą, kad galėtume gauti
laiškus jums persiųsti. Tarp kitko
teko patirti, kad yra nemaža atsi-
tikimų, kad susipažinimas per lai-
škus suvedė žmones į laimingą šei-
mos gyvenimą. **Tai gi skelbtis ir,**
gal būt, surasite, ko ieškote.

AR PRANCŪZIJA YRA TIKINTI?

Prancūzija buvo laikoma katali-
kų šalim. Buvo laikoma, bet ar
ji dabar yra? Bažnyčios vadovy-
bės darytos statistikos mėginio
atsakytį pagal tai, kaip žmonės
lanko bažnyčias ir eina sakramen-
tų.

Didesniuose ir dideliuose mies-
tuose (per 50.000 gyventojų) to-
kių praktikuojančių yra 15 - 30
%. Didmiesčiuose procentas labai
nelygus. Paryžiuje 15%, Lyone
22%, Nancy 26%, Strasbourg 39%. Mažesniuose miesteliuose,
kur yra maža pramonė, tokių
praktikuojančių iki 40%.

Moterų praktikuojančių yra
dvigubai daugiau nei vyrų.
Amžiaus atžvilgiu daugiausia
praktikuoja iki 14 metų, paskui
jau po 60 metų. Silpniausiai 35 -
39 metų amžius.

Profesijos atžvilgiu labiausiai
nuo bažnyčios nutolę yra darbinin-
kai. Jų dalyvauja bažnyčiose tik
2-10%.

Labiausiai sekmadieniais lanko-
mos pamaldos 10, 11, 12 val.
Vakarinėse mišiose dalyvauja 5%.
Mišijų lankymo pareigą sekmadien-
iais uoliausiai atlieka Nancy (86
%) ir Lyono parapijos (83%).

Krikštijama vaikų dar 95%, iš
jų 75% dalyvauja katekizacijos
apmokyme. Tas apmokymas trun-
kia trejus metus. Tiems, kurie lan-
ko viešąsias mokyklas, tai yra vie-
ninė religinės švietimos. Tačiau
po jo, po pirmosios komunijos, ry-
šiai su religiniu gyvenimu greitai
trūksta. Jau po trijų metų nuo pir-
mosios komunijos tik 30% lai-
kosi religinės praktikos, o tarp dar-
bininkų jaunimo tik 10%.

Koks didžiulis skirtumas, paly-
ginti su katalikų bažnyčiom Ameri-
koje.

KARDINOLAS VYŠINSKIS laiko Bernelių Mišias
Varšuvos katedroje.

● KOMUNISTINĖS KINIJOS premiera tarp lenkų komunistų:
premiere Cyraniewicz (k.) ir Gomulkos, kom. part. sekretoriaus.

Laiskas is Vokietijos

DAUG KELIŲ IR TAKELIŲ, SIEKIANČ SAVO KRASTUI LAISVES

Vokietija. Farelis daugtautinėje
prieglaudoje gyvenantieji lietuviai
seneliai, nors ir didelių nedateklių
spaudžiui, sužinoję apie Vengri-
joje vykstančią išlaisvinimo kovą,
neliko abejingi, bet vieni iš
pirmųjų, niekieno neraginami, su
dideliu entuziazmu ir susijaudini-
mu spalio mėn. 30 d. pravedė sa-
vo tarpe rinkliavą ir surinktus pini-
kus pasiuntė sužeistoms vengrų
tautos patrijotams. Renkant aukas
buvo labai jaudinančių momentų,
kada senukai drebančiomis ranko-
mis ieškojo skatų ir tos pačios
raukšlėtos rankos braukė nuo veido
ašaras, o viena 86 m. senutė,
įteikdama auką, pasakė: "Melsius,
tegu jiems, vargšeliams, Dievas
padeda." Nepaprastai didelis vie-
ningumas ir jautrumas širdžių, kad
iš 62 senukų aukojų 60 asm. Su
surinktomis aukomis buvo įteikta
sykiu žemiau sekančio turinio rez-
oliucija (vertimas vokiečių kal-
boje):

"Farelis, 1956, spalio 31 d.
Garbingiems Vengrijos Tautos Pa-
trijotams, kovojantiems dėl lais-
vės, per kun. A. Bungą, Meminge-
ne, Mės lietuviai, Kremliaus ordy
pavergtos mūsų Tėvynės tremti-
niai seneliai, gyvendami toli nuo
savo Tėvynės Lietuvos, laisvoje
Vokietijoje, vokiečių išlaikomoje
prieglaudoje ir turėdami prieš akis
mūsų krašto žiaurią okupaciją, ku-
rią jau daugiau kaip 12 metų tos
ordos vykdo dar istorijoje negir-
dėtą terorą; dabar, kaip Jūs, Veng-
rijos Tautos Patrijotai, sukilote į
kovą dėl savo krašto laisvės prieš
tas pačias Kremliaus ordas, mes
suprantame Jūs, užjauname, su di-
deliu pasigėrėjimu ir pagarba ste-
bime tą Jūsų žūtbūtinę laisvės ko-
vą ir reikiame gilius simpatijas
jums. Solidarizuodami Jūsų pa-
stangose, jungiamės su Jumis troš

kimais ir iš savo kuklių išteklių
nors ir su menkais skatikais, bet
su didžiu nuoširdumu skubame pas-
Jūs, kad nors tuo menkučiu pašal-
pos lašeliu prisidėtumėm sužeis-
tiems patrijotams. Be to, mes, se-
neliai, meldžiame Aukščiausiąjį,
kad Jūsų pastangos ir milžiniškos
gyvybių aukos nebūtų veltui, bet
būtų apvainikuotos Laisva Nepri-
klaumoma ir Demokratiškai Vengri-
ja. Tegū Jums tai Dievas padeda.
Valio Vengrijos Patrijotai! Garbė
žuvusiems! Farelis Prieglaudos
lietuviai seneliai. P.S. Siunčiame
DM92.50."

Tą senelių kilnaširdiškumą vie-
tos vokiečių laikraštis "Der Ge-
meinnussige" 7.11.56 atspausdi-
no savo laikraščio pirmame pusla-
pyje išties rezoliuciją su labai pa-
lankiu senukams ir mūsų kenčian-
čiai tėvynei įvadu.

Kai prieš kelius metus buvo ren-
kamos aukos Vasario 16 gimnazi-
jos namams pirkti, ir tuomet senu-
kai su savo auka vieningai atsilie-
pė ir vieni iš pirmųjų, ir tuomi ne-
tik buvo pridėta nors menkute au-
ka, bet tuomi buvo pastebėta, kad
PLB Vokietijos Krašto Valdyba
eina drąsiai ir teisingu keliu.

Kaip matome, prieglaudoje gy-
venančių tautiečių, senukų tokš di-
delis vieningumas, kilnaširdiškū-
ma ir reikaly supratimas turėtų
būti gyvu pavyzdžiu visiems tiems,
kurie dar pilni jėgų ir kupini gyve-
nimui energijos, jei tie brangūs lai-
pučiai, kurie caro priespaudos lai-
kais kovojo dėl lietuviško "dru-
ko" — lietuviškos maldaknygės ir
šviadinės dar jie, nors išsekusiom
jėgom, sulinkusiais po ilgo gyveni-
mo naštos pečiais, raukšlėtais vei-
dais ir jų gyvenimo dienos suskai-
tytos, bet dvasia stiprūs, kaip Lie-
tuvos ažuolai. Yra daug kelių ir ta-
kelių siekiant savo krašto laisvės,
kuriais eidami ir neleiddami jiems
užželti, galime pagreitinti mūsų
Tėvynės išvadavimą. Sekdami tuo
gražiu pavyzdžiu, dirbkime savo

tautos ir Tėvynės gerovei, nepa-
skęsdami savo kasdieniniuose rei-
kaluose, neužmirškime, kas mums
yra brangiausia, kaip neužmiršta-
me kasdieninės duonos. Vardan
kryžiuojamos Tėvynės — darbas
Tėvynei ir vienybė telydi!

S. M.

Kaliny Atstovybeje

Kokia ateitis laukia kardinolo
Mindszenty, dabar praktiškai pa-
smerktą kalėti viename kambaryje
Amerikos atstovybėje, Buda-
pešte?

Russell Jones, anglų United
Press korespondentas, kuris laike
sukilimo buvo Budapešte (dabar
jis yra išvytas iš Vengrijos Kadar
vyriausybės) sako, jog patikimo-
mis nuomonėmis, jei Kadaro vy-
riausybė pareikalautų kardinolą
Mindszenty išduoti, Amerikos at-
stovybė nebegalėtų duoti jam il-
giau prieglaudos, nes tą reikalavi-
mą komunistinė Vengrijos vyriausybė
tikriausiai paremtų fizine jė-
ga. Taip pat netikima, kad kardi-
nolas galėtų laisvai gyventi ir dar-
buotis savo krašte.

Galimybė, kad Kadaro vyriausybė
ar patys rusai gali bandyti įsi-
veržti į Amerikos atstovybę, kad
išgrobūt kard. Mindszenty, yra pri-
imama gana rimtai, nes daugelis
telegramų tuo reikalu buvo pasi-
keista tarp atstovybės ir Ameri-
kos vyriausybės. Daugelis asmenų,
turinčių reikalą su šita problema,
priima tai kaip galimybę, o ne kaip
atsitiktinumą.

Russell Jones sako, kad kardino-
lo gyvenimas, nors ir gan patogus,
yra vis tik kalinio.

Jis praleidžia dieną (tai yra kas-
dieninė rutina) melsdamasis, mąs-
tydamas, truputį skaitydamas, ra-
šydamas atsiminimus ir klausyda-
mas radio.

Manoma, kad atsiminimai, ku-
riuos jis dabar rašo, galės būti pa-
skelbti tik po jo mirties.
JAV valdžios departamento nu-
sistatymas yra tų prisiminimų ne-
spausdinti iki kardinolas yra jų
globoje.

Jei Kadaro vyriausybė nebuotų
leidimo kard. Mindszenty išvykti
iš Vengrijos, nors ir leistų jam pa-
silikti atstovybėje, kardinolas būtų
ateity parauš nebeįsigrįstų.

Kambarys, kuriame kardinolas
Mindszenty miega ir dirba yra
privatus darbo kambarys JAV mi-
nisterio T. Wallis. Jo lova yra mi-
nėio ministerio odinė sofa. Rašo-
masis stalas, ant kurio kardinolas
rašo ir valgo, yra ir altorius, kur
jis laiko mišias.

Kardinolas dėti savo raudoną
kepuraitę darbo metu, bet eidamas
pasivaikščioti į atstovybės kiemą,
užsideda juodą skyrbėlę.

● Nukelta į 3 puslapį

GABRIELA MISTRAL

Šių metų sausio mėnesio viduryje mirė gar-
sioji Pietų Amerikos poetė-lyrikė Gabriela
Mistral, 1946 metų Nobelio Premijos laureatė,
palikdama stambią spragą žymiųjų šių dienų
katalikų kūrėjų tarpe.

Gabriela Mistral — tikrasis jos vardas buvo
Lucila Goday Alcayaga — gimė 1889 metais
mažame šiaurinėse Čilės miestelyje, mokytojo
šeimoje. Būdam penkiolikios metų pati pradė-
jo mokytojauti. Jos kūrybinį talentą pažadino
skaudus gyvenimo smūgis — apkalintas ne-
sąžiningumu tarnyboje, nusizūdė jos mylimas
jaunuolis. Gilaus skausmo sukrėsta, jos širdis
pragydo nuostabaus tyrumo poezijos posmais.
Pirmoji jos knyga "Mirties Sonetai" (1914m.)
atnešė jai pripažintą poetės vardą, laurų vai-
niką, aukso medalį ir paaukštintą tarnyboje.
Laikraščiai ir žurnalai gaudytė gaudė jos kū-
rinus. Kritikų ir skaitytojų susižavėjimas buvo
visuotinis. Poetė eilę metų dirbo švietimo dar-
bą, eidama gimnazijos direktorės pareigas.
1922 metais ją, jau pagarsėjusią visoje Pietų
Amerikoje, Meksikos vyriausybė pasikvietė
kaip patarėją į mokyklų reformos komisiją.
Tuo laiku Amerikoje buvo išleista jos knyga
"Nusiminimas" (1923 m.), laikoma pagrindi-
niu jos kūrybos veikalu. Po jo sekė rinkiniai:
"Švelnumas" (1924 m.) ir "Eilėraščiai (1938
metais).

1926 metais G. Mistral buvo paskirta dirbti
Tautų Sąjungos sekretoriato, Tautų Sąjungos
leidinių komisijoje. Nuo 1932 metų savo kra-
što vyriausybės paskirta į nuolatinę diplomatinę
tarnybą su teise pasirinkti tarnybos vietą. Čilės
konsulo pareigas ėjo Madride, Lisabonoje, Los
Angeles, Rio de Janeiro ir Meksikos Vera Cru-
za mieste.

Mirė vėžio liga, sulaukusi 67 metų amžiaus.

Didelė ir geniali kūrėja užvertė paskutinį sa-
vo gyvenimo knygos lapą. Pasauliui tačiau pa-
siliko atviri jos nuostabios poezijos knygu la-
pai, tarsi versmės, iš kurių gaivalingai trykšta
ir teka vaizdais, idėjomis ir lyriniais švelnumu
jos sukaupiti kūrybos lobiai.

Gabriela Mistral savo esmėje yra liūdesio,
skausmo, mirties ir gedulo poetė, nes jos poe-
zija gimė skausmo sužeistoje širdyje. Jaunystė
jė giliai religingai išauklėta, ji sugebėjo tą
religinę nuotaiką perkelti į savo poezijos pos-
mus. Jos kūryba yra perpinta vaizdais ir simbo-
lais iš asketinių knygų, senų maldaknygių ir
šventųjų gyvenimo aprašymų. Ji alsuoja mir-
ties grožiu susižavėjusio asketizmo dvasia, ku-
rią meno kritikai, aptardami jos kūrinius, va-
dino viduramžių realizmu. Šalia intelektualinio
asketizmo ji atskleidžia iki slapčiausių gelmių
moters sielą, aistringą jos prigimtį, pirminės
motiniškumo paskirties ir motiniškumo laimės
nuskaldintų jausmų tekėjimą. Ji kalba tokiais
žodžiais, kokiais dar iki šiol nebuvo išdrįsus
kalbėti nei viena rašytoja-moteris. Meilės ir
motiniško švelnumo posmuose, eilėraščiuose

apie vaiką, jos genijus sušvinta neprilygstamos
jėgos ir grožio vaizdais.

Ispanų rašytojų veikalų vertėjas mūsų kalbon
Pov. Gaučys viename straipsnyje taip nusako
Gabrielos Mistral kūrybą: "Šios poetės skaus-
mas, nuiminimas, kančia kalbėjo vidurinių
amžių asketų kalba, tačiau josios aistra ėjo iš
meilės ir beprotybės, iš jos kerštingo troškimo
gelmių. Gabriela Mistral prašoko paprastos
moters mastą, ji, atrodo, atėjo nuo didelės gy-
venimo upės krantų su giliu minties asočiu."

Gabriela Mistral kritikų visame pasaulyje
buvo laikoma viena iš pačių gryniausių ir iš-
raiskingiausių lyrikų mūsų laikais. O žymus
prancūzų poetas Paul Valery yra išsitaręs, kad
jos kūryba primena "pačius prakliniausius pa-
saulio dalykus."

J. A. Jūragis

GABRIELA MISTRAL

Mokytojos Malda

Viešpatie! Tu, kuri s mokei, atleisk, kad aš mo-
kau, kad aš nešioju mokytojos vardą, kurį
Tu turėjai žemėje.

Suteik man mano mokyklos meilę, kad nei gro-
žio apžavai negalėtų paveržti mano visu aki-
mirkų meilės.

Mokytojai, suteik man pastovų užsidegimą ir
praeinantį nusivylimą. Išplėsk iš manęs tą
nešvarų atsisteisimo gėdimą, kuris dar mane
drumsčia, išrauk tą smulkmenišką maisto
jausmą, kuris kyla manyje, kai esu įžeidžia-
ma. Manęs nekaudina nesupratimas, ne ma-
nės liūdna, kai užmiršta tos, kurias mokau.
Leisk man būti labiau motinai nei mokytojai,
kad galėčiau, kaip kad jos, mylėti ir ginti tai, kas
nėra mano kūnas. Leisk man iš vienos mano
mergačių padaryti tobulą eilėraščių ir palikti
įsmeigtą joje mano skambiausią melodiją,
kad kai mano lūpos nebedainuos, ji skambėtų
joje.

Parodyk Tavo Evangeliją, galima mano laikais,
kad neatšakytų nuo kiekvienos dienos ir
valandos kovų už ją.

Apšviešk mano demokratinę mokyklą tuo švi-
tesiu, kuriuo žibėjo Tavo basų vaikų būriai.

Sustiprink mane mano vargšės moters negalio-
je. Padaryk, kad niekinčiau kiekvieną galią,
jeigu ji netyra, kad niekinčiau kiekvieną
spaudimą, jeigu jis nebus Tavo karšta valia
mano gyvenimui.

Drauge, lydek mane! Paremk mane! Daugeli
kartų teturėsiu tik Tave šalia savęs. Kai ma-
no mokslas bus tyresnis ir tiesa karštesnė,
aš pasiliksiu be pasauliečių, tačiau Tu tada
prisipausti mane prie savo širdies, kuri per-
nelyg dažnai buvo vieniša ir apleista. Tik
Tavo žvilgsnyje aš teieškosiu pagyrimo sal-
dybės.

Kiekvieną rytą, įeinant į mano mokyklą, leisk
man pakelti akis nuo mano sužeistos krūti-
nės. Neleisk man atsisėsti prie mano darbo
stalo smulkių reikaliukų, mano menkų kas-
dieninių skausmų.

Prilaikyk ranką baudamas ir sušvelnink glosty-
damas. Bark liūddamas, kad raginau mylė-
dama.

Mano dvasią paversk mūro mokykla. Jos var-
gingą priemenę, jos nuogą salę gauria mano
entuziazmo liepsna. Mano širdis jai tebūnie
stipresnė kolona ir mano geroji valia tyresnis
auksas už turtingų mokyklų kolonas ir auksą.
Ir, galiausiai, nuo Velazquez drobės man pri-
mink, kad mokyti ir karštai mylėti žemėje,
tai kaip kad paskutinę dieną ateiti su Lon-
gino ieties dūriu į liepsnojančių meilės šoną.

Išvertė P. Gaucys

Žmogaus gyveni-
mas yra nuolatinis
rinkimas skausmo
išų ir kančios ir iš-
ganymo taure.

Skausmas nuvalo
sielą, kaip ugnis
surūdijusią geležį.
Išmokime skaus-
mą padaryti savo
gyvenimo malda.

"KALINYS" ATSOVYBĖJE

● Atkelta iš 2 pu. l.

Pastatas, kuris sudaro vieną atstovybės kiemo sieną, nėra JAV nuosavybė ir Russell Jones pastebė, kad JAV ministeris Vengrijai nešima at akomybės, jei kardinolas Mindszenty taptų nelauktos kulkos auka ar kiltų kokios demonstracijos.

Darbo pertraukomis kardinolas dažniausiai klausia radio. Nors paprastai jis klausosi Budapešto stoties, bet dažnai nusuka į Vokietiją, nes vokiečių kalba yra vienintelė, kurią kardinolas supranta šalia gimtosios vengrų kalbos.

Mažai miegodamas, jis klausosi radio iki po vidurnakčio.

Russell Jones rašo, kad kard. dienos yra visos panašios. Jis keliai 7 val. ryto, meldžiasi ir apmąsto kelias valandas prieš pusryčius. Po jų jis rašo atsiminimus iš savo 8 metų kentėjimų, praleistų komunistų kalėjime ir namų arešte. Nors kard. Mindszenty nėra dar nusprendęs, kada jis tuos atsiminimus spausdins, nors jam yra žinoma, kad jie negali pasirodyti viešojoje spaudoje iki jis yra JAV atstovybės žinioj, kardinolas tęsia savo darbą, tikėdamasis, kad vieną dieną jis vėl bus laisvas žmogus.

Kardinolas Mindszenty atsisakė galimybės palikti savo slėptuvę Budapešte ir pereiti Austrijos sieną. Kardinolas pareiškė Romos "Catholic Herald" korespondentui, kad jis tikrai atsisakė palikti Vengriją iki tauta neišsikovo sau laisvę.

Bet jei kada Vengrija būtų laisva, jis prašytų vėl Šv. Tėvą atleisti jį nuo Vengrijos Bažnyčios galvos pareigų.

Po visų kentėjimų ir kankinimų, kuriuos jis pergyveno, jis nebegalėtų atitinkamai nešti tų sunkių pareigų ir spręsti tuos sunkius uždavinius, kurie laukia jo.

Kard. Mindszenty buvo padavęs panašų pareiškimą Popiežiui laike kelių laisvų dienų po sukilimo spalio mėn., bet Šv. Tėvas negalėjo priimti kardinolo atsisakymo.

Patikimi šaltiniai praneša, kad laike tų kelių laisvės dienų kard. Mindszenty atleido iš pareigų ketelį diocenezijos kunigų-vikarų, kurie buvo paskirti pre-revolucinės komunistinės vyriausybės. Tie kunigai gyvena dabar Čekoslovakijoje.

Taip pat yra žinių, kad keletas profesorų, kuriuos kardinolas nusodino nuo katedrų Budapešto Teologijos Seminarijoje, yra sugrąžinti į jų vietas.

Nauja Lietuvos Istorija

Pradžios metų pabaigoje pasirodė Dr. V. Daugirdaitės-Sruogienės Lietuvos Istorija. Tai didelis veikalas 947 p. teksto. Šalia Dr. A. Šapokos istorijos kito tokio plausaus veikalo, berods, neturime. Autorė nekartojo išėjusias istorijas, bet jas papildė, sukaupdama labai vertingos medžiagos. Šiuo atžvilgiu veikalas yra tarytum Lietuvos istorijos sekantis tomas. Autorė, cituodama visą eilę šaltinių, duoda charakteringų citatų, iškelia lietuvių kalbą naujus dokumentus, naujus mūsų istorijos vaizdus. Antai 16 a. Lietuvos dvaro inventoriaus surašymo dokumentas sukuria vaizduotę ne tik to meto dvaro gyvą vaizdą, bet ir įveda skaitytoją į bendrą krašto gyvenimą. Tas pat galima pasakyti kari-

filmoje slenka jaudinančios scenos — nuostabi Lietuvos praeitis su ta leningais vadais, politikais ir valstybininkais, ginančiais savo kraštą paskutinėmis jėgomis. Čia išskyla nuostabių laimėjimų, gigantiški planai, siunčiami karalių vainikai ir prie viso to, kaip raudonas siūlas riša visą mūsų tautos istoriją — ką lietuviai laimėjo poliiniomis ar karinėmis pastangomis, tą lenkai įvairiomis kombinacijomis sugriovė.

Veikale gyvai dokumentuotos politinės sutartys ir garsioji Liublino unija atsistoja naujoje šviesoje — ne taip, kaip ją mėgsta skelbti lenkų šaltiniai, vaizduodami Lietuvos valstybę nereikšminga Lenkijos provincija, kai ji ištikrųjų buvo Lenkijos galybės ramstis ir prie

● VENGRIJOS PABĖGĖLIAI iš Austrijos atvyksta į Ameriką. Čia jie yra nuosirdžiai sutinkami ir gauna rūpestingą globą.

nio, kultūrinio ir politinio gyvenimo atžvilgiu. Šitas veikalas nėra sausas istorijos faktų dėstymas, bet gyvenimiškas vaizdingas. Šimtai citatų, būdingi politikų ir karo vadų pasakymai, kunigaikščių charakteristikos ir dokumentinės medžiagos atžvilgiu, šitas veikalas tampa ne tik puikiu ankstyvesniųjų istorijos veikalų papildymu, bet ir dokumentinės medžiagos šaltiniu Lietuvos istorijos pažinimui.

Veikalą perskačius, naujoje šviesoje išskyla politinių ir karinių suaričių reikalus, nuosirdus lietuvių diduomenės patriotizmas, lenkų ir kitų kaimynų užmačios bei sukybės. Šimtai jaudinančių ir charakteringų momentų veda skaitytoją nuo vieno puslapio prie kito, jog pradėjus skaityti, nesinori nutraukti ir seki vieną įvykį po kito ligi galutinės krašto tragedijos — laisvės netekimo. Čia galingais pavidalais išskyla ne tik kunigaikščiai, bet ir žymūs vadai, energingi didikai bei pati lietuvių tauta. Kaip

danga nuo mirtinų pavojų.

Kiek vienašališkai nušviesta protestantizmo ir katalikybės kova Lietuvoje ir kai kurių popiežių laikymasis mūsų atžvilgiu. Pastebimos skubotumo žymės. Tačiau apilamai tenka tikrai nuosirdžiai pailkinti, kad šitas veikalas rastų vietą kiekvieno lietuvių kambaryje, kad jį turėtų progos perskaityti ne tik senimas, bet ir jaunimas. Nemanau, kad tremtyje augantis jaunuolis, perskaitęs šitą gyvų istorinių dokumentų knygą, nesusižavėtų ir nerastų garbės save laikyti tos tautos vardu vertu palikyti tos tautos garbės būties tikrovę, persunkta tėvų ir protėvių krauju bei kilniausiomis pastangomis, kurias pažinti yra kiekvieno lietuvių tikslas, o jās įvykdyti — pareiga.

Dabar, kada šitą brangią dovaną turime lietuvių kalboje, linkėtina vieno ir labai reikalingo daly-

ko, — kad šita knyga būtų išversta bent į anglų kalbą ir jos egzempliorai paplūstų angliakaus kraštų universitetų ir miesto bibliotekose. Turime didingą praeitį, bet jos nerodome. Pasaulio bibliotekose dažniausia mūsų atstovauja lenkai, rusai ir vokiečiai. Gerai, jeigu tie šaltiniai apie mus tyli. Tačiau, turbūt, ne vienam teko skaityti mūsų kaimynų istorinius veikalus. Kartais net skaudu ir nesinori tikėti, kad 20-me amžiuje gali būti žmonių, kurie mokslo vardu taip skandalingai drįsta klastoti istorinę tiesą. O tačiau taip yra! Ir tokių veikalų yra ne vienas, bet ištisi tomų ir užtinkami žymėniųjų universitetų, bei miesto bibliotekų lentynose. Dėl vietos stokos negalime nurodyti po ranka turimų pavyzdžių, bet ir be jų kiekvienam aišku, kaip sąmoningai klaidinama pasaulio opiniją mūsų nenaudai. Latviai ir estai šioje srityje mus yra žymiai pralenkę. Jie ir tremtyje būdami, laikas nuo laiko suranda lėšų išleisti istorinių veikalų svetimomis kalbomis ir juos parūpinti universitetų bei miestų bibliotekoms. Čia nekaltu apie Vašingtono, Londono ar Vatikano bibliotekas, kurios yra prieinamos nedaugeliui. Kalbu apie laisvojo pasaulio kraštus, kur tiksliai žmonių maištami i torine mūsų kaimynų klasta ir nėra nieko girdėję apie istorinę tiesą iš lietuviškų šaltinių. Jeigu nuo metų Kristupas Radvila-Našaišis savo lėšomis pagaminio Amerikame kartografinį žemėlapi su tikslu įtikinti Europą, kad Lietuva nėra laukinių barbarų kraštas, tai šiandien pasaulis dar labiau reikalingas tokio įrodymo. Reikia tam reiklūs surasti lėšų veiklą išversti į anglų kalbą ir išplatinti universitetų bei miestų bibliotekose. Tai bus žygis laisvės kovoj, kuris laimės ne vieno svetimašio širdį mūsų reikalui ir pasuks ne vieno nežinomo bešališko istorijos tyrinėtojo žvilgsnį tikrosios tiesos linkme — mūsų naudai ir pagelbės nutrinti mūsų kaimynų tendencingus istorinės tiesos, kartais begėdiškus, klastojimus. Gerai, kad pažįstame savo tautos istoriją, bet blogai, kad svetimieji apie ją nežino ir blogiau, a, kad žino netiesą.

Dr. V. Daugirdaitės-Sruogienės, Lietuvos Istorija, Lietuva Amžių Sūkurėje. Išleido Tėvynės Myletojų Draugija, Chicago, 1956 m. Sandaros spauda, 840 West 33rd street, Chicago 8, Ill. Kaina nepažymėta, bet laikraščiuose skelbiama 12 amerikiečių dolerių, 9,47 pusl. Kietais viršeliais su istoriniais žemėlapiiais ir gausiomis istorinėmis iliustracijomis.

Bronius Zumeris

Seimininkem

ŠALTBARSCIAI

Imkite rūgštų pieną, gerai suplakite, pridėkite vieną trečdalį saldaus pieno. Suplaukite virtą raudoną burokėlį, agurką, žalių svogūnų laiškų, 2 kietai virtus kiaušinius ir truputį krapų. Visą sudėkite į dubenį su išplaktu pienu, pridėkite druskos ir vi ką gerai išmaišykite. Jeigu nepakanka rūgšties nuo rūgštaus pieno, dadėkite citrinos sunkos ir jeigu nepakankamai riebus rūgštus pienas, dadėkite grietinės. Pduokite su virtomis šiltomis bulvėmis, užbarsytom krapais.

KAIP VLIKAS PALAIKO RYSĮ SU KRASTU ARBA KAS YRA VLIKO RADIOJ TARNYBA

Šitokia antrašte brošiūrėlė neseniai išleista New Yorke. Čia VLIKo prezidiumas ir Tautos Fondo Valdība kreipiasi į lietuvių, prašydami padėti išlaikyti VLIKo radijo tarnybą, kuri duoda žinias į Lietuvą per Madrido, Vatikano ir Romos radiją. Iš tų trijų stočių Lietuvą gali pasiekti necenzūruojamos VLIKo parūpinamos žinios. VLIKo radijo tarnyboje veikia šie skyriai: (1) Monitoringo — nuo 5 val. ryto iki 11 val. nakties kasdien klausoma Vilniaus radijo pranešimų ir žodis į žodį užrašoma. Ypatingais atvejais klausoma per visą naktį. Pranešimai užkurduojami, o paskiau perrašomi mašinėlė. Kasdien susidaro apie 24 puslapius. Paganinus 12 nuorašų išsiunčiama reikalingoms įstaigoms. (2) Per Madrido, Vatikano, Romos radiją kasdien duodamos žinios apie lietuvių gyvenimą laisvajame pasaulyje, apie organizacijas, bendrą veiklą, perduodamos žinios iš laisvojo pasaulio (politika, ūkis, religija, kultūra), painformuojama apie tarptautinius įvykius, atremiama bolševikų skleidžiami melai. (3) Radijo Tarnybos centras tvarko visus reikalus, susijusius su monitoringu ir su radijo valandėlėmis. Jis aprūpina radijo valandėlę medžiaga. Kasdien reikia parūpinti medžiagos 50 min. transliacijoms, kiekvienai iš tų trijų stočių vis kitokią medžiagą. Į centrą ateina žinios iš monitoringo, laikraščiai iš Lietuvos, žinios iš įvairių asmenų apklausinėjimo Viskas panaudojama. Vlikas reiskia dėkingumą Ispanijai, Šv. Sotui-Vatikalui ir Italijai, kad leidžia savo radiją panaudoti transliacijai į Lietuvą.

... Jaunas žmogus, durnai dūkinėdams, nei sids-bras gyvs, atikle mudrai šok'nėja. Ei pa kui, kad jau akėčias reik sekinėti ar kad margis su laukiu nenor

rėplinėti. Sta', tuo bėdos iš visų pašalių susibėga ir nuo lopšio mus iki grabo persekinėja...

Iš K. Donelaičio "Metų"

Jauniesiems Skaitytojams

KAD TAIP AŠ PILVO NETURĖČIAU...

Vieną kartą gyveno toks tinginys. Tingėjo arti, tingėjo žolę piau ti ir bet kokį darbą dirbti. Būdavo skundžiasi, dejuodamas: "O, kad taip aš pilvo neturėčiau, kaip būtų gerai! Nereikėtų pas ūkininkus dirbti, nei šiaip vargo vargti."

Vieną dieną susitiko jis tokį senelį ir ėmė jam skųstis. Senukas tarė:

— Jei nenori pilvo, tai aš galiu jį atimti nuo tavęs?!

— Labai gerai! — apsidžiaugė tinginys.

Senukas išėmė jam pilvą, nunešė į pagirį, užkabino ant ažuolo šakos ir nuėjo sau.

Tinginys parėjo į savo trobelę ir atsigulė patenkintas, kad nebereikės daugiau dirbti, nei valgyti. Gulėjo vieną dieną, gulėjo antrą... Jau ir nusibodo begulint... Jau ir kaulus pradėjo skaudėti. Norėtų jau pradėti kokį darbą, bet jėgų nėra.

Išėjęs į kiemą, pamatė ant obels tokį gražų prinokusį obuolį. Kaip gardu būtų jį suvalgyti, bet kur dėti, kad pilvo nėra?...

Ir išėjo mūsų tinginys senelio ieškoti.

— Na, kaip? — paklausė senukas. — Geriau be pilvo?

— Kur čia bus geriau... Aš norėčiau vėl dirbti, pilvą turėti ir valgyti...

Senukas nusišypsojo ir sugrąžino jam pilvą.

(Iški rpti)

TAI KOKS KVAILAS TINGINYS

— Tinginy, tinginy, še kiaušini

— Ar nuluptas?

— Ne.

— Tai mesk per tvorą.

Žmonės sako: Verkia duona, tinginio valgo ma.

PRADŽIOS PABAIGA

Akivara

DAKTARAI

To nereikia reklamuoti, Zmonės žino jau senai, Kad ant šimto mylių ploto Čia yra du daktarai,

Ir dažniausiai taip dar būna, Kad jų vienas slogą gaus, Jo kolega, kur pakrūmėj, Tuo laiku atostogaus.

Eina daktaras per kiemą Su vaisiais ir grafinu, Padalins po lašą vieną, Kiek padės — tai nesvarbu.

Niurė seka su puodeliais "Cup of tea" ji padarys, Gydys arbata žmogelį, Skaudžiai geliant vidurius.

Tad visai ir ne naujiena, Kad ligonių čia mažai: — Kolei sveikės — tavo dienos, Jei susirgsi — tai kapai...

Nusprendė valdžia padori Per komisijas šaunias Pasirinkt sau savanorių Iš pabėgėlių minios.

Plukdė čia iš Europos, Daktarus ir dantistus, Išprendė problemą opią Pagal reikalą krašte.

Kas chirurgo prisistatė, Davė kirvį į rankas. Met, gudri valdžia pamatė: — Toks mokės kapot šakas!

Mūsų daktarą eilini Skeyrė į kitas vietas: — Valyt kariškas milines, Arba šluot mieste gatves.

Kad atliktų gerą stažą, Surikiavę dantistes, Pasuntė į bušą gražų Melžti riebias karvutes.

Matot, valdžia žino vieną: — Dantys patys išbyrės, O kaip reik ištraukti pieną, Kas geriau besugebės?...

Senas daktaras savo auksinių vestuvių proga suruošė puotą, į kurią pakvietė ir vieną iš savo pacientų. Pakvietime daktaras pažymėjo, kad tarp kitko bus šokiai, kortos ir kiti pajavairinimai balius metu.

Daktaras nustebo, kad minimas pacientas neapsilankė baliuje. Po kiek laiko, sutikęs jį gatvėje, daktaras užklausė, ar jis gavo jo laisvą.

— Gavau ir esu labai dėkingas. — nudžiugo pacientas, — aš jį tuoj nunešiau pas vaistininką, kuris pagamino vaistus. Ir, pasakyčiau, kad man tuoj pat pasidarė žymiai geriau...

— Ar jūs esate tikras, pone daktare, kad aš pasveikiau? — klausė nusigandusi moterėlė. — Aš žinau vieną atsitikimą, kur daktaras gydė ligonį nuo plaučių uždegimo, o ligonis mirė nuo apendicito...

— Nesijaudink! — nuramino daktaras, — pas mane taip nepasitaiko! Jeigu aš gydau ligonį nuo plaučių uždegimo, tai jis ir miršta nuo plaučių uždegimo...

— Daktare, jūs mano paskutinė viltis! — pasveikino daktarą tarpduryje nubažęs žmogelis. — Kas gi per bėda? — teiravosi daktaras.

— Gi mano mirusių giminių dūšios naktimis susirenka aplink namą ir, susėdę ant tvoros stulpų, spardo į langus. Kas daryti, kad jų atsikratyčiau?

Daktaras užsidėjo skrybėlę ant galvos ir, uždarydamas duris, tarė: — Nuaštrink tvoros stulpus...

● VASARIO LENKTYNĖS (Pabaiga 28.2.57)

Mokiniam iki 12 metų: Išspalvokite šį piešinį kreida ar pieštukais. Apačioje parašykite svarbiausius vardus asmenų, kuriuos matote paveiksle.

Mokiniam virš 12 metų: Išspalvokite šį piešinį pieštukais

ir aprašykite, kaip jūs praleidote 1956 m. Kalėdų šventes. Dovanos: 1 vieta 10/; 2 - 7/6; 3 - 5/. Vardas ir pavardė Adresas Amžius Iškirpti ir siųsti šiuo adresu: "Teta Rūta", 21 Balmoral ave., East Brunswick, Vic.

